

Απόφαση ΔΣ του ΕΣΔΕΠ

«Θέσεις του ΕΣΔΕΠ ΑΠΘ για τα μισθολογικά θέματα των Πανεπιστημιακών»

Θεσσαλονίκη, 24/5/2013

α. Η υφιστάμενη κατάσταση

Ο συνταγματικά κατοχυρωμένος ειδικός ρόλος των πανεπιστημιακών ως κοινωνικών λειτουργών, ως προς το αγαθό της παιδείας, απαιτεί ένα ελάχιστο ύψος αποδοχών το οποίο να διασφαλίζει την αναγκαία οικονομική ασφάλεια και ανεξαρτησία κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και να αποτρέπει τη διαρροή επιστημονικού δυναμικού στο εξωτερικό.

Η σύγκριση των τακτικών αποδοχών των Ελλήνων πανεπιστημιακών με αυτές των άλλων χωρών της Ε.Ε. τοποθετεί την Ελλάδα σε μια από τις χαμηλότερες θέσεις, ουσιαστικά στην τελευταία θέση μεταξύ των χωρών της δυτικής Ευρώπης και λίγο πάνω από τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης.

Κατά την τελευταία τριετία ασκήθηκε μια πολιτική συνεχών μειώσεων των αποδοχών των πανεπιστημιακών με την παράλληλη αύξηση των κρατήσεων και των φόρων. Οι συνολικές μειώσεις που επεβλήθησαν στις καθαρές αποδοχές των πανεπιστημιακών κατά την τριετία 2010-2013, αν ληφθεί υπόψη και η αύξηση των κρατήσεων και των φόρων καθώς και η κατάργηση των δώρων, κυμαίνονται από 29% έως 38%, ανάλογα με τη βαθμίδα και το χρόνο υπηρεσίας, οδηγώντας τις τακτικές τους αποδοχές σε σημαντική συρρίκνωση.

Αποτέλεσμα των μειώσεων αυτών είναι οι ισχύοντες σήμερα εξευτελιστικοί μισθοί των Πανεπιστημιακών Καθηγητών να μη συνάδουν με τα αυξημένα προσόντα, το κύρος και τον κοινωνικό ρόλο του λειτουργήματος και του έργου που καλούνται να επιτελέσουν στην ελληνική κοινωνία οι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι. Στη διαμόρφωση της κατάστασης αυτής συνέβαλαν τρεις παράγοντες:

1. Μέχρι το 2007 υπήρχε *αντιστοιχία του ειδικού μισθολογίου* των πανεπιστημιακών με τα ειδικά μισθολόγια των άλλων λειτουργών του δημοσίου, τα οποία τη διετία 2008-9 αναβαθμίστηκαν σημαντικά με αυξήσεις από 13% έως 83%, εν αντιθέσει με τους μισθούς των πανεπιστημιακών οι οποίοι ουσιαστικά το ίδιο διάστημα έμειναν καθηλωμένοι με αυξήσεις στα όρια του πληθωρισμού (4% τη διετία). Τη διετία αυτή χάθηκε μια σημαντική ευκαιρία για τον κλάδο να διεκδικήσει ανάλογες αυξήσεις απαιτώντας τη διατήρηση της αντιστοιχίας των ειδικών μισθολογίων.
2. Το δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας υπήρξε η αφορμή για την επιβολή διαδοχικών, αβάσιμων οριζόντιων περικοπών στις αποδοχές των πανεπιστημιακών δασκάλων, χωρίς σαφή κριτήρια και αίσθημα δικαίου, οι οποίες κατά την περίοδο 2010-13

κυμάνθηκαν από 29% έως 38%. Σε μια περίοδο μη διαπραγματεύσιμων περικοπών για όλες σχεδόν τις κοινωνικές ομάδες εν μέσω κλίματος απειλών γενικής δημοσιονομικής κατάρρευσης αλλά και σκόπιμης υποβάθμισης του έργου των Πανεπιστημίων, ο κλάδος των πανεπιστημιακών δεν μπόρεσε να περάσει τη θέση του που βασιζόταν στην ανάδειξη των ειδικών προσόντων και του κοινωνικού ρόλου του πανεπιστημιακού λειτουργήματος καθώς και της άνισης αντιμετώπισης του μισθολογίου του τα προηγούμενα έτη σε σχέση με τα άλλα ειδικά μισθολόγια των δημόσιων λειτουργών.

3. *Υποχρηματοδότηση των πανεπιστημίων και της έρευνας.* Η οικονομική κατάσταση των πανεπιστημιακών δυσχεραίνεται ακόμη περισσότερο από τη γενικότερη μείωση της χρηματοδότησης των πανεπιστημίων η οποία έχει ως αποτέλεσμα να μειώνονται δαπάνες που θεωρούνται αναγκαίες για την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως η οικονομική αποζημίωση για τη συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια, συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά, προμήθεια αναλωσίμων για διδασκαλία και έρευνα κ.α. Σε αυτό συντείνουν η περιορισμένη χρηματοδότηση της έρευνας στην Ελλάδα σε συνδυασμό με τους αδικαιολόγητους περιορισμούς που τέθηκαν τελευταία στη συμμετοχή των μελών ΔΕΠ σε ερευνητικά προγράμματα με χρηματοδότηση ΕΣΠΑ.

Η μείωση των τακτικών αποδοχών των πανεπιστημιακών σε συνδυασμό με την υποχρηματοδότηση των πανεπιστημίων και της έρευνας στην Ελλάδα υπονομεύει πλέον τη δυνατότητα του πανεπιστημιακού δασκάλου να αντεπεξέλθει επαρκώς στα ερευνητικά και διδακτικά του καθήκοντα και τους ρόλους που απαιτεί το επάγγελμα που ασκεί. Το ύψος των τακτικών αποδοχών ενός πανεπιστημιακού δασκάλου σήμερα βρίσκεται κάτω από αυτό το ελάχιστο όριο «επιστημονικής επιβίωσης».

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση τα αριθμητικά στοιχεία η κατάταξη των μελών ΔΕΠ σε δυο κατηγορίες πλήρους και μερικής απασχόλησης, με παράλληλη κατάργηση του χαρακτήρα της αποκλειστικής απασχόλησης, απέτυχε πλήρως καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των μελών επέλεξαν την πρώτη κατηγορία (98.8% στο ΑΠΘ). Σε αυτό συνέβαλε η δυνατότητα παράλληλης απασχόλησης σε διάφορα είδη έργων ή δραστηριοτήτων όσων ανήκουν στην κατηγορία πλήρους απασχόλησης χωρίς ουσιαστικούς περιορισμούς. Αποτέλεσμα του μέτρου αυτού είναι ή απουσία ουσιαστικής μισθολογικής και εργασιακής διαφοροποίησης μεταξύ των μελών ΔΕΠ με αποκλειστική απασχόληση, οι οποίοι ζουν με βάση μόνο τις τακτικές τους αποδοχές, και όσων διαθέτουν δεύτερη απασχόληση ή ασκούν ελεύθερο επάγγελμα.

β. Προτάσεις

Καθώς ακόμη διανύουμε μια περίοδο αυστηρής δημοσιονομικής προσαρμογής η οποία πλήττει σχεδόν όλες τις κοινωνικές ομάδες, δεν ευνοείται στη φάση αυτή η ανάδειξη αιτημάτων για αυξήσεις στα ειδικά μισθολόγια. Ακόμη και σε υποθετική ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, μια πολιτική αποκατάστασης των αποδοχών σε οποιοδήποτε βαθμό δύσκολα θα είχε στις πρώτες προτεραιότητές της τα ειδικά μισθολόγια και ιδιαίτερα αυτό των πανεπιστημιακών.

Παρά ταύτα ο σύλλογος μπορεί και πρέπει να θέσει αιτήματα και να προγραμματίσει συγκεκριμένες δράσεις για την σταδιακή αποκατάσταση των αποδοχών των μελών του:

- *Αποκατάσταση ενός αξιοπρεπούς μισθολογίου που δε θα λειτουργεί αποτρεπτικά στην προσέλκυση άξιου επιστημονικού προσωπικού στα ελληνικά πανεπιστήμια και θα*

ανταποκρίνεται στα υψηλά προσόντα, τον κοινωνικό ρόλο και το έργο που προσφέρουν οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι.

- *Διεκδίκηση ενός ελάχιστου ορίου «επιστημονικής επιβίωσης»* στις τακτικές αποδοχές του πανεπιστημιακού δασκάλου το οποίο θα του επιτρέπει να αντεπεξέλθει επαρκώς στα ερευνητικά και διδακτικά του καθήκοντα και τους ρόλους που απαιτεί το επάγγελμα που ασκεί.
- *Ανάδειξη της θέσης ότι οποιαδήποτε προσπάθεια θεσμικής μεταρρύθμισης και αναβάθμισης των πανεπιστημιακών σπουδών και της έρευνας δεν μπορεί να αποδώσει εν μέσω έμπρακτης απαξίας από την πολιτεία της προσφοράς και του έργου των πανεπιστημιακών δασκάλων.*
- *Δυναμική & συστηματική ανάδειξη του αιτήματος εναρμόνισης του ειδικού μισθολογίου των πανεπιστημιακών με αυτό των άλλων ειδικών μισθολογίων δηλ. της επαναφοράς του ενιαίου χαρακτήρα των ειδικών μισθολογίων ή της αναλογίας μεταξύ τους που ίσχυε πριν το 2008, με στόχο την αύξηση των αποδοχών των πανεπιστημιακών στα επίπεδα των άλλων κοινωνικών λειτουργών (Δικαστικοί, Ιατροί ΕΣΥ).*
- *Ανάδειξη του αιτήματος προσαρμογής -τηρουμένων των αναλογιών του ΑΕΠ- των τακτικών αποδοχών των Ελλήνων πανεπιστημιακών με τον μέσο όρο αυτών των άλλων χωρών της Δυτικής Ευρώπης στην Ε.Ε., με πρακτικό κριτήριο αυτό της αναλογίας των μισθών με τους άλλους εργαζόμενους στις εν λόγω χώρες.*
- *Αίτημα για καθιέρωση τριών κατηγοριών απασχόλησης: πλήρους αποκλειστικής απασχόλησης, μη αποκλειστικής απασχόλησης και μερικής απασχόλησης, με αντίστοιχη ουσιαστική και ελεγχόμενη μισθολογική και εργασιακή διαφοροποίηση (ημερήσιο ωράριο και εβδομαδιαία παρουσία, υπερωριακή απασχόληση, άδειες, διοικητικό έργο και υπευθυνότητες), η οποία θα αυξάνει τους μισθούς των μελών ΔΕΠ πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης σε σχέση με τους μισθούς όσων έχουν και δεύτερη απασχόληση ή ασκούν ελεύθερο επάγγελμα. Σε αυτό θα συντείνει η μεταφορά πόρων από τις άλλες κατηγορίες στην κατηγορία πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, οδηγώντας σε μία «εσωτερική» ανακατανομή του συνολικού εισοδήματος, ιδίως σε περιόδους δημοσιονομικής στενότητας.*
- *Διεκδίκηση της κατάργησης του επιδοματικού χαρακτήρα του μισθού με ενσωμάτωση των επιδομάτων στο βασικό μισθό.*
- *Δράσεις για την αποκατάσταση της στρεβλής εικόνας που έχει η κοινωνία για τους πανεπιστημιακούς η οποία αποτελεί εμπόδιο για κάθε μορφή διεκδίκησης με καταγγελία - έστω και μεμονωμένων - φαινομένων που αλλοιώνουν την επιθυμητή γενική εικόνα του Πανεπιστημίου (φαυλότητα, νεποτισμός, οικογενειοκρατία, έλλειψη αξιοκρατίας, “ιπτάμενοι” Καθηγητές, αντιπαραγωγικότητα και έλλειψη ανταγωνιστικότητας, άρνηση αξιολόγησης, εκμετάλλευση της ακαδημαϊκής ιδιότητας και των δομών του Πανεπιστημίου προς ίδιο όφελος και πλουτισμό, συναλλαγή με ομάδες φοιτητών και αδικαιολόγητη ανοχή στη βία και στην καταστροφή δημόσιας περιουσίας, κ.α.). Επίσης δράσεις που θα συμβάλλουν στην αλλαγή της στάσης της κοινωνίας και της πολιτείας σε σχέση με τη χαμηλή εκτίμηση που τρέφουν στην αξία της γνώσης και της μόρφωσης. Απαραίτητη η αυτοκριτική του κλάδου μας για τη*

συμβολή του στη διαμόρφωση της εικόνας που επικρατεί στην κοινωνία για το πανεπιστήμιο.

Πιο άμεσου χαρακτήρα δράσεις περιλαμβάνουν αιτήματα που αφορούν στη διαφύλαξη και στήριξη του διαθέσιμου εισοδήματος των μελών ΔΕΠ:

- Διεκδίκηση *αύξησης των δαπανών* στον κωδικό του κρατικού προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου που αφορά στην αποζημίωση των μελών ΔΕΠ για συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια. Ανάπτυξη αντίστοιχης δράσης οικονομικής ενίσχυσης των μελών ΔΕΠ για συμμετοχή σε συνέδρια από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.
- Αίτημα για επανεξέταση όλων των αποφάσεων άκριτης εφαρμογής περιοριστικών ρυθμίσεων στους όρους υλοποίησης των ερευνητικών έργων ΕΣΠΑ, οι οποίες πέραν των άλλων, περιορίζουν ακόμη περισσότερο το ύψος των αμοιβών των μελών ΔΕΠ από ερευνητικά προγράμματα και μειώνουν περαιτέρω το διαθέσιμό τους εισόδημα.
- Επιτάχυνση των διοικητικών διαδικασιών που απαιτούνται για την αναγνώριση χρόνου υπηρεσίας στους συναδέλφους που διορίζονται ή μετατάσσονται αλλά και της χορήγησης επιπλέον ποσοστού 4% στο επίδομα χρόνου υπηρεσίας λόγω αναγνώρισης προϋπηρεσίας στο υπάρχον προσωπικό μετά την επαναφορά του χρονοεπιδόματος.
- Αυτοτελής φορολόγηση του επί πλέον ποσού που χορηγείται στα μέλη ΔΕΠ για την κάλυψη των εξόδων εκπαιδευτικής άδειας όπως ίσχυε στο παρελθόν.
- Τροποποίηση της ισχύουσας ρύθμισης για παρακράτηση του 15% υπέρ της Επιτροπής Ερευνών και κατ' επέκταση του Πανεπιστημίου από όλους όσους ασκούν ελεύθερο επάγγελμα με υπολογισμό όμως του 15% στα καθαρά κέρδη. Εφαρμογή της παρακράτησης όχι μόνο στα φυσικά πρόσωπα, αλλά και σε όσους ασκούν ελεύθερο επάγγελμα υπό εταιρική μορφή.

Τέλος, στην παρούσα φάση υπάρχει δυνατότητα άσκησης ατομικής προσφυγής στη διοικητική δικαιοσύνη, για την επιστροφή του φόρου που αχρεωστήτως κατεβλήθη για το επίδομα βιβλιοθήκης και το ερευνητικό επίδομα τα οικονομικά έτη 2009 - 2012, η θετική έκβαση της οποίας, τουλάχιστον ως προς επίδομα βιβλιοθήκης, έχει πολύ καλές πιθανότητες.

Για το ΔΣ

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

Μ. Χρυσανθόπουλος

Α. Χατζητόλιος